

UCHWAŁA NR XLI/438/22
RADY MIEJSKIEJ W PISZU
z dnia 30 marca 2022 r.

w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pisz na lata 2022 – 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 poz., 2268 ze zm.) w związku z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r., poz. 447) Rada Miejska w Pisz uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie na lata 2022 – 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pisz.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

PRZEWODNICZĄCY RADY

Edmund Łonicki

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE PISZ
NA LATA 2022 – 2024**

WSTĘP

Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Pisz na lata 2022 – 2024, zwany dalej „Programem”, jest kluczowym dokumentem Gminy Pisz mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne. Program Wsparcia Rodziny został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

System wsparcia obejmuje zaangażowanie i współpracę osób, instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, działalności placówek wsparcia dziennego, rodzin wspierających, pomocy ze strony asystenta rodziny, organizowaniu poradnictwa specjalistycznego oraz działalności grup wsparcia.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe kolejnym pokoleniom. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest fundamentalnym środowiskiem zapewniającym bezpieczeństwo wychowawczo-emocjonalne. Jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Przebiega w niej proces socjalizacji dziecka, kształtowanie jego osobowości, jak również przygotowanie do pełnienia ról społecznych.

Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma fundamentalny wpływ na socjalizację młodego człowieka poprzez nieuświadomione przekazywanie wiedzy o otaczającym je świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem określonych wzorów zachowań. Zdrowa rodzina wypełniająca swoje funkcje prawidłowo, zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości, daje możliwość harmonijnego rozwoju, gwarantuje właściwe wypełnianie ról społecznych w przyszłości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotny wpływ odgrywają zjawiska patologiczne. Zalicza się do nich w szczególności: alkoholizm, narkomanię, przestępczość, niewydolność opiekuńczo- wychowawczą oraz przemoc w rodzinie. Problemy te są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży. Ich występowanie jest powiązane z problemem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, stanowiących podłoże zachwiania równowagi i bezpieczeństwa w rodzinie. Ich oddziaływanie czyni rodzinę dysfunkcyjną. Taka rodzina bez wsparcia z zewnątrz najczęściej nie jest w stanie sprostać obowiązkom wobec dzieci, samodzielnie rozwiązać własnych problemów i wyjść z sytuacji kryzysowej.

Występujące w rodzinach problemy, mają najczęściej charakter złożony, więc do ich rozwiązania niezbędne są interdyscyplinarne i skoordynowane działania osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji pracujących na rzecz rodziny. Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego wypełniania ról społecznych, umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i społecznych. Różne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy rozwijać i ciągle udoskonalać. Rodzinę należy wspierać, wspomagać w wypełnianiu jej prawidłowych ról zamiast zastępować i wyręczać. Pomoc niesiona rodzinie powinna być wczesna i mieć charakter profilaktyczny- powinna opierać się na zasadzie pomocniczości. Dzięki temu dziecko ma szansę pozostać w rodzinie naturalnej i być przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w życiu i w społeczeństwie. Program ten może wspierać rodziny, które będą aktywnie w nim uczestniczyć. System wsparcia w utrzymaniu pełnej rodziny jest ważny zarówno ze względów społecznych i ekonomicznych, dotyczących wysokich kosztów pobytu dziecka w instytucjonalnej formie pieczy zastępczej.

Realizacja polityki wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej opiera się między innymi na poniższych aktach prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałania przemowy w rodzinie
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
- Ustawa z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start”
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pisz na lata 2021-2027.

I. Diagnoza środowiska lokalnego

Sytuacja demograficzna

Gmina Pisz jest gminą miejsko - wiejską liczącą 27 025 mieszkańców według stanu na koniec 2020 r. Położona w obrębie Pojezierza Mazurskiego, w południowo-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Przez miasto przepływa rzeka Pisa. Gminę Pisz utworzono uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 6 grudnia 1972 r. Nazwa gminy wywodzi się z języka staropolskiego, w którym słowo „pisa” oznaczało bagno. Gmina Pisz zajmuje obszary chronionego krajobrazu „Puszcza i Jeziora Piskie” oraz obszary chronionego krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego.

Gmina liczy 43 sołectwa: Babrosty, Bogumiły, Borki, Ciesina, Hejdyk, Imionek, Jagodne, Jeglin, Jeże, Kałęczyn, Karpa, Karwik, Kocioł, Kocioł Duży, Kociołek Szlachecki, Kwik, Liski, Łupki, Łysonie, Maldanin, Maszty, Pietrzyki, Pilchy, Pogobie Średnie, Pogobie Tylne, Rakowo, Rakowo Piskie, Rostki, Snopki, Stare Guty, Szczechy Małe, Szczechy Wielkie, Szeroki Bór Piski, Trzonki, Turośl, Turowo, Turowo Duże, Uściany, Wąglik, Wiartel, Zawady, Zdory, Zdunowo.

Rozwój poszczególnych gmin uzależniony jest od sytuacji demograficznej, tj. wielkości populacji, jej charakteru, jak również różnego rodzaju trendów demograficznych. Są to istotne czynniki świadczące o potencjale rozwojowym i inwestycyjnym jednostki. Według danych Urzędu Miejskiego w Pisz (stan na dzień 31.12.2020 r.) ludność Gminy Pisz liczyła 27 025 mieszkańców, co stanowi około 48,3 % ludności powiatu piskiego. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 42,7 osoby, co daje gminie 1 miejsce w powiecie piskim.

Tabela nr 1 Struktura społeczno-gospodarcza gminy Pisz

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2019 r.	Stan na 31.12.2020 r.
Stan ludności ogółem, w tym:	27269	27 025
Mężczyźni	13038	13 284
Kobiety	14231	13 741
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (do 19 lat), w tym:	5894	5 769
Mężczyźni	2869	2979
Kobiety	3025	2790
Ludność w wieku produkcyjnym, w tym:	16460	16 280
Mężczyźni (20-65 lat)	8602	8 716
Kobiety (20-60 lat)	7858	7 564

Ludność w wieku poprodukcyjnym, w tym:	4915	4977
Mężczyźni (powyżej 65 lat)	1567	1 590
Kobiety (powyżej 60 lat)	3348	3387
Liczba zawartych małżeństw	193	127
Urodzenia żywe (w tym dzieci urodzone za granicą, których rodzice przeprowadzili transkrypcje aktów urodzenia do polskich ksiąg)	515	500
Zgony ogółem (w tym transkrypcje aktów zgonów do polskich ksiąg)	381	343
Przyrost naturalny	134	-4
Migracje ludności wewnętrzne – saldo	-63	-32
Napływ zameldowania na pobyt stały (migracje wewnętrzne)	144	102
Odływ wymeldowania z pobytu stałego (migracje wewnętrzne)	207	134
Migracje ludności zagraniczne – saldo	0	-7
Migracje zagraniczne na pobyt stały – imigracja	0	6
Migracje zagraniczne na pobyt stały – emigracja	0	13

Źródło: Raport o stanie Gminy Pisz 2019, 2020r. Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pisz

Ubóstwo i bezrobocie to nadal największe problemy gminy. W powiecie piskim wg. danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pisz zarejestrowanych jest ogółem 2211 osób - 1250 kobiet, 961 mężczyzn (dane PUP w Pisz z 31.12.2020 r.).

Tabela nr 2 Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy

Podział na lata	Ogółem			w tym kobiet		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Liczba bezrobotnych	792	932	878	495	538	532
Bezrobotni dotychczas niepracujący	98	96	100	68	65	66
Bezrobotni zamieszkali na wsi	99	317	320	63	198	202
Bezrobotni z prawem do zasiłku	244	184	206	161	111	129
Bezrobotni zarejestrowani po raz kolejny	98	84	114	39	33	49

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pisz, Sprawozdanie Sytuacja na rynku pracy powiatu piskiego za lata 2019, 2020, 2021

Sytuacja społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Pisz realizuje Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem działania Ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, które nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, uprawnienia i możliwości, wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwienie im życia w warunkach godnych człowieka, zapobieganie powstawaniu nowych problemów społecznych przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, a także wspieranie rodzin wychowujących dzieci poprzez finansowe wsparcie na pokrycie potrzeb związanych z ich wychowaniem.

Tabela Nr 3 przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2019 – 2021 z podziałem na kryteria, według których udzielono im wsparcia.

Tabela Nr 3 Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2019 - 2021

Powód przyznania wsparcia	Liczba rodzin		
	2019	2020	2021
Ubóstwo	598	553	505
Sieroctwo	0	2	0
Bezdomność	22	21	16
Potrzeba ochrony macierzyństwa ogółem	133	120	117
- w tym wielodzietność	112	107	92
Bezrobocie	357	360	339
Niepełnosprawność	280	259	228
Długotrwała lub ciężka choroba	539	500	471
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem, w tym:	149	132	127
- rodziny niepełne	120	97	93
- rodziny wielodzietne	30	31	38
Przemoc w rodzinie	19	8	7
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	4
Alkoholizm lub narkomania	43	31	19
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0

Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	8	13	15
Zdarzenie losowe	1	4	1
Sytuacja kryzysowa	0	1	1
Kłeska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Źródło: Sprawozdania roczne MGOPS w Pisz MRPiPS-03 za lata 2019 – 2021

W 2019 r. pomocą społeczną objęto 1 004 rodziny o łącznej liczbie 2 295 osób w rodzinach, z czego 1 472 stanowią rodziny z dziećmi. W kolejnych latach liczba klientów Ośrodka nieznacznie spadała, co spowodowane było prawdopodobnie sytuacją pandemiczną w kraju. Niemniej jednak niezmiennie rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej borykały się głównie z ubóstwem, długotrwałą chorobą, bezrobociem i ubóstwem. Skala oraz różnorodność przyczyn udzielania wsparcia przez MGOPS w Pisz świadczą o tym, jak ważne jest wspieranie rodziny kompleksowymi działaniami o charakterze profilaktycznym, zapobiegającym sytuacjom kryzysowym.

Podstawą formułowania działań Programu była charakterystyka społeczno – demograficzna oraz analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tabela Nr 4 Liczba założonych Niebieskich Kart oraz powołanych grup roboczych.

Rok	Liczba rodzin objętych procedurą NK	Liczba założonych NK	Liczba posiedzeń Grup Roboczych	Liczba posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba omówionych spraw
2019	261	127	194	4	276
2020	204	124	21	4	120
2021	152	107	152	4	152

Źródło: Sprawozdania z działalności MGOPS w Pisz

Tabela Nr 5 Liczba osób korzystających ze wsparcia Ośrodka Profilaktyki i Terapii w Pisz

	2019	2020
Liczba rodzin zgłoszonych do Punktu Konsultacyjnego dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie	100	72
Liczba rodzin zgłoszonych do Punktu Konsultacji Terapii dla osób eksperymentujących z narkotykami	44	44

Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach Świetlicy Wychowawczo – Terapeutycznej „Smurfy”	58	Zajęcia on-line /165 godzin/
Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach edukacyjnych i profilaktycznych	2 100	1 005

Źródło: Raporty z działalności OPiT w Pisz, Sprawozdania z działalności MGOPS w Pisz

Powyższe dane wskazują, że znacznie spadła ilość młodych ludzi uczestniczących w programach edukacyjno – profilaktycznych, odnotowano również liczby rodzin zgłoszonych do Punktu Konsultacyjnego dla Osób Doznających Przemocy. Można to wiązać z pandemią koronawirusa, która znacznie utrudniła podejmowanie działań instytucjonalnych.

Tabela Nr 6 Liczba osób korzystających ze wsparcia Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Pisz

	2019	2020
Liczba osób zgłoszonych do KRPA w celu podjęcia leczenia odwykowego	55	50
Liczba osób skierowanych do Poradni Terapii Uzależnień	32	18
Liczba wniosków o sądowe zobowiązanie do leczenia odwykowego	14	22

Źródło: Sprawozdania z działalności OPiT w Pisz

KARTA DIAGNOSTYCZNA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Tabela Nr 7

Lp.	Wyszczególnienie	2021
1.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	1 902
2.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	892
3.	Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	222
4.	Liczba mieszkań przyznanych z zasobów Gminy	7
5.	Liczba rodzin/osób oczekujących na lokal z zasobów Gminy	16
6.	Liczba świetlic – teren Gminy Pisz	24
7.	Liczba świetlic szkolnych	8
8.	Liczba klubów sportowych	5
9.	Liczba towarzystw sportowych	4
10.	Liczba związków i stowarzyszeń sportowych	5

11.	Liczba dzieci w wieku 0 – 6 lat	1 750
12.	Liczba dzieci w wieku 0– 18 lat	5 054
13.	Liczba dzieci w wieku 7 – 15 lat	2 666
14.	Liczba dzieci w wieku 16 – 19 lat	1 258
15.	Liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych	1 962
16.	Liczba dzieci, którym przyznano stypendium szkolne	632
17.	Liczba dzieci, którym przyznano zasiłki szkolne	5

Źródło: Dane MGOPS w Pisz, Dane ZEOSiP w Pisz

Tabela Nr 8 Piecza zastępcza

Lp.	Rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin			Liczba dzieci		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021
1.	Rodzina zastępcza spokrewniona	34	32	39	45	45	52
2.	Rodzina zastępcza niezawodowa	16	16	20	25	24	34
3.	Rodzina zastępcza zawodowa	2	2	3	8	5	9
4.	Rodzina zastępcza specjalistyczna	0	0	0	0	0	0
5.	Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	0	0	0	0	0	0
6.	Rodzinny dom dziecka	1	1	1	8	8	7

Źródło: Dane PCPR w Pisz

Z danych uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wynika, że na terenie Powiatu Piskiego nie funkcjonują placówki opiekuńczo – wychowawcze. W 2019 roku dwoje dzieci z terenu Gminy Pisz powróciło do rodziny naturalnej, w latach 2020 i 2021 nie powróciło żadne.

Tabela Nr 9 Władza rodzicielska

Wydane postanowienia dotyczące	2019	2020	2021
Pozbawienie władzy rodzicielskiej	15	5	8
Zawieszenie władzy rodzicielskiej	1	0	1
Ograniczenie władzy rodzicielskiej	31	21	31

Źródło: Dane Sądu Rejonowego w Pisz

Tabela Nr 10 Liczba rodzin/dzieci objętych wsparciem Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Pisz

Lp.		Rok szkolny		
		2018/2019	2019/2020	2020/2021
1.	Liczba dzieci objętych wsparciem Poradni, w tym:	334	187	384
	- liczba dzieci uczestniczących w terapii i zajęciach	125	149	101
	- liczba wydanych opinii w sprawie objęcia ucznia zindywidualizowaną ścieżką kształcenia	23	14	12
2.	Liczba dzieci i młodzieży oraz rodziców uczestniczących w programach edukacyjnych i profilaktycznych	186	24	271
3.	Liczba i rodzaj kampanii edukacyjnych/programów skierowanych do rodzin/dzieci	0	0	0

Źródło: Dane Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Pisz

Dane Tabeli Nr 10 wskazują, że w roku szkolnym 2019/2020 odnotowano zmniejszenie liczby osób objętych wsparciem Poradni, na co wpływ miał okres pandemii.

Środowisko rodzinne reprezentujące właściwe postawy rodzicielskie, budujące dobrą, przepojoną miłością, życzliwością oraz serdecznością atmosferę domu, w znacznym stopniu wpływa na kształtowanie pozytywnych zachowań u dziecka oraz na jego prawidłowy rozwój społeczno – psychiczny. Dziecko będące pełnoprawnym członkiem rodziny, która w pełni je akceptuje, podejmuje maksymalne starania, chętnie się uczy, rozwija zainteresowania, staje się samodzielne i odpowiedzialne, osiągając pełną dojrzałość emocjonalną i psychiczną.

Atmosfera domowa ma ogromny wpływ na to, jak szczęśliwe, spokojne i odporne psychicznie jest dziecko, jak odnosi się do dorosłych oraz rówieśników, jak ocenia własne zdolności i zasoby. Rodzice preferując właściwe postawy wobec dziecka, otaczają je troskliwą opieką, dostrzegają i zaspokajają jego potrzeby, co powoduje, że dziecko im ufa, ma w nich oparcie. Dzięki temu rozwija zdolność współdziałania i podejmowania kolejnych życiowych zobowiązań.

Ważne jest zatem rozwijanie gminnego systemu wspierania rodziny, zapewniającego rodzinom przeżywającym trudności, możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy oraz podejmowanie działań prewencyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych mających na celu zwiększenie

kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców, u których występuje problem z właściwym wypełnianiu tych funkcji.

Tabela Nr 11 Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny

Liczba rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny		
2019	2020	2021
413	188	131

Źródło: Dane MGOPS w Pisz

II. Cele Programu

Cel główny:

Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia instytucjonalnego dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez zapewnienie bezpieczeństwa bytowego dziecka i rodziny.
2. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny, wzmacnianie jej roli i funkcji poprzez działania interdyscyplinarne ukierunkowane na zapobieganie sytuacjom kryzysowym.
3. Tworzenie nowych oraz doskonalenie dotychczasowych form pomocy dziecku i rodzinie poprzez zapewnienie dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.
4. Doskonalenie kompetencji zawodowych, podnoszenie poziomu usług instytucjonalnych oraz kooperacja podmiotów działających na rzecz rodziny.

III. Planowane działania na lata 2022 - 2024

Cele Programu będą realizowane poprzez następujące działania:

1. Zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez zapewnienie bezpieczeństwa bytowego dziecka i rodziny.

Lp.	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Źródło finansowania
1.	Diagnoza problemów, wsparcie finansowe i rzeczowe rodzin, aktywizacja społeczno-zawodowa, praca socjalna, praca asystenta rodziny	2022 - 2024	MGOPS	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne
2.	Dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach	2022 - 2024	MGOPS	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne
3.	Zabezpieczenie środków na pobyt dzieci w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo - wychowawczych	2022 - 2024	MGOPS	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne
4.	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne	2022 - 2024	MGOPS, placówki oświatowe	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
5.	Przyznawanie stypendiów oraz zasiłków szkolnych dzieciom i młodzieży	2022 - 2024	MGOPS	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne

2. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny, wzmacnianie jej roli i funkcji poprzez działania interdyscyplinarne ukierunkowane na zapobieganie sytuacjom kryzysowym.

Lp.	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Źródło finansowania
1.	Wspieranie osób doświadczających przemocy, podejmowanie działań zapobiegających zjawiskom przemocy w rodzinie	2022 - 2024	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
2.	Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych (w tym dotkniętych przemocą)	2022 - 2024	MGOPS, placówki oświatowe, KPP, służba zdrowia, kuratorzy sądowi	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
3.	Objęcie wsparciem asystenta rodziny rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	2022 - 2024	MGOPS	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne

4.	Współpraca z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców jej funkcjonowania, propagowanie zdrowego stylu życia i realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych	2022 - 2024	MGOPS, GKRPA, OPiT, PUP, PCPR, PPP-P, służba zdrowia, organizacje pozarządowe	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
5.	Umożliwienie rodzinom integracji i edukacji w grupach wsparcia oraz grupach samopomocowych	2022 - 2024	MGOPS, OPiT, PPP-P, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, parafie	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
6.	Edukacja służąca wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców (warsztaty, zajęcia edukacyjne, kampanie społeczne, artykuły w prasie lokalnej, realizacja programów profilaktycznych)	2022 - 2024	MGOPS, OPiT, PCPR, PPP-P, organizacje pozarządowe, lokalne media	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
7.	Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii odwykowej oraz monitorowanie uczestnictwa w terapii	2022 - 2024	MGOPS, OPiT, GKRPA, PCPR, KPP, Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
8.	Organizacja czasu wolnego i wypoczynku dzieciom i młodzieży	2022 - 2024	MGOPS, OPiT, PCPR, M-GBP, PDK, MGOSiR, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

3. Tworzenie nowych oraz doskonalenie dotychczasowych form pomocy dziecku i rodzinie poprzez zapewnienie dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.

Lp.	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Źródło finansowania
1.	Organizowanie konsultacji, mediacji rodzinnych i poradnictwa specjalistycznego oraz dostęp do terapii	2022 - 2024	MGOPS, OPiT, PCPR, PPP-P	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

2.	Tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego – świetlic, klubów, kół zainteresowań lub pracy podwórkowej	2022 - 2024	UM, MGOPS, placówki oświatowe, sołectwa, parafie	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
3.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, terapeutycznego w zakresie uzależnień	2022 - 2024	MGOPS, GKRPA, OPiT, PPP-P	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
4.	Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	2022 - 2024	MGOPS	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
5.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez pomoc materialną, udział w projektach i zajęciach dodatkowych, realizowanie programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjnych przeciwdziałających demoralizacji w szczególności uzależnieniom i patologiom społecznym	2022 - 2024	MGOPS, GKRPA, M-GBP, OPiT, PPP-P, PDK, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe,	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

4. Doskonalenie kompetencji zawodowych, podnoszenie poziomu usług instytucjonalnych oraz kooperacja podmiotów działających na rzecz rodziny.

L.p.	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Źródło finansowania
1.	Organizowanie spotkań, warsztatów, konferencji skierowanych do przedstawicieli podmiotów lokalnych, działających na rzecz rodzin	2022 - 2024	MGOPS, Sąd, placówki oświatowe, służba zdrowia, KRPA, KPP, PUP, OPiT, CIS, ZAZ, Zespół Kuratorski, PPP-P, PCPR, ZEOSiP, organizacje pozarządowe,	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
2.	Podnoszenie kompetencji zawodowych przez specjalistów realizujących działania na rzecz wspierania rodziny poprzez udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach	2022 - 2024	MGOPS, Sąd, placówki oświatowe, służba zdrowia, KRPA, KPP, PUP, OPiT, CIS, ZAZ, Zespół Kuratorski,	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

			PPP-P, PCPR, ZEOSiP, organizacje pozarządowe,	
3.	Usprawnienie wypracowanego systemu współpracy instytucjonalnej podmiotów działających na rzecz rodziny		MGOPS, Sąd, placówki oświatowe, służba zdrowia, KRPA, KPP, PUP, OPiT, CIS, ZAZ, Zespół Kuratorski, PPP-P, PCPR, ZEOSiP, organizacje pozarządowe,	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

IV. Planowane efekty realizacji Programu

- Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
- Kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny.
- Niwelowanie występowania zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z dysfunkcjami, w tym rodzin z problemem przemocy w rodzinie, rodzin z problemem uzależnienia.
- Zapewnienie wszechstronnej pomocy dziecku i rodzinie.
- Podniesienie świadomości społeczności lokalnej w zakresie dostępnych form wsparcia dla rodzin przeżywających trudności.
- Rozwijanie współpracy podmiotów działających na rzecz wspierania dziecka i rodziny.

V. Odbiorcy

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pisz na lata 2022 – 2024 skierowany jest do rodzin mieszkających na terenie Miasta i Gminy Pisz. Do realizacji celów programu przyjęto definicję rodziny, która została wskazana w art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej, który określa rodzinę jako „osoby spokrewnione i niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”.

Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci, w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym, ubóstwem, dotknięte przemocą i uzależnieniem oraz rodziny, którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska.

VI. Monitoring Programu

Monitoring Programu prowadzony będzie przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pisz. Realizator będzie składać sprawozdania do 31 marca każdego roku.

Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- Stan zaawansowania prowadzonych działań
- Ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań
- Sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń
- Zebranie informacji będących podstawą do planowania działań profilaktycznych na lata następne.

Koordynatorem i realizatorem Programu będzie Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pisz przy współpracy z:

- Urzędem Miejskim w Pisz
- Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii w Pisz
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pisz
- Zespołem Ekonomicznej Obsługi Szkół i Przedszkoli w Pisz
- placówkami oświatowymi
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym w Pisz
- Miejsko – Gminną Biblioteką Publiczną w Pisz
- Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Pisz
- Piskim Domem Kultury
- Powiatową Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Pisz
- Sądem Rejonowym w Pisz
- Kuratorami zawodowymi i społecznymi Sądu Rejonowego w Pisz
- Komendą Powiatową Policji w Pisz
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pisz
- Powiatowym Urzędem Pracy w Pisz
- Parafiami
- Służbą zdrowia
- Sołectwami
- Organizacjami pozarządowymi
- Lokalnymi mediami
- Piskim Zakładem Aktywności Zawodowej „WIEŻA”

- Środowiskowym Domem Samopomocy w Pisz

Źródła finansowania Programu:

- Środki samorządu Gminy – uwzględnione w rocznych planach finansowych
- Środki Partnerów współrealizujących Program
- Budżet państwa
- Środki ze źródeł zewnętrznych

VII. Podsumowanie

Istotą Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest pomoc rodzinom z terenu Gminy Pisz w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Przedstawione w Programie założenia mają charakter pomocniczy, ochronny, wspierający dziecko i rodzinę i zrealizowane zostaną poprzez podejmowanie wielopłaszczyznowych, interdyscyplinarnych działań na rzecz rodziny.

Zgodnie z *Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* działania będą skoncentrowane na możliwość samodzielnego zmierzenia się rodziny z problemami, pozwalając im odzyskać poczucie własnej sprawczości. Natomiast regularny i metodyczny monitoring pozwoli na ocenę efektywności tych działań oraz ich modyfikację w zależności od potrzeb.

Gminny Program Wspierania Rodziny realizowany będzie w latach 2022 – 2024. Skuteczność Programu uzależniona będzie od zaangażowania instytucji i podmiotów działających na rzecz rodziny oraz od współpracy rodzin i ich motywacji do zmiany swojej sytuacji.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Edmund Lipnicki